

#245 CHRISTINA NILSDOTTER EMPORAGRIA skrevet av Rolf Nummelin

#1 Johan (Matsson) Langes andra hustru heter som ogift #245 Christina Nilsson. Hon kallas också Christina Nilsson Emporagria (släktnamnet). Som gift, efter makens adlande, kallar hon sig alltid Christina Palmström. Efter maken Johan Langes = Palmströms död, gifter hon om sig med #547 Didrich von Eisen, sannolikt i november eller december 1688.

Christinas far är rådmannen #550 Nils Nilsson Emporagria (1607-1681). Det är han som givit namnet till Rådmanngatan i Stockholm.

Han var också tidvis, t. ex. 1652 och 1653, inspektör för barnhuset i Stockholm. Han gjorde också affärer med Danvikens hospital.

Det har spekulerats i, att han adlades den 6 september 1651, men ej tog introduktion.

Christinas mor var #551 Elisabet Amundsdotter, dotter till kyrkoherden Amund Beronius.

Christinas föräldrar gifta i Sankt Nikolai i Stockholm den 25 juli 1633.

Nils Nilsson sannolikt omgift den 7 januari 1644 med jungfrun Margareta Gudmundsdotter, i Nikolai kyrka i Stockholm

Christina Palmström framstår som en stark kvinna. Av hennes skrivelser beträffande de två stora processer, vilka förmodligen kom att fördystra hennes återstående levnad - hon dog den 30 september 1710, framgår, att hon behärskar det svenska skriftspråket utmärkt.

Till och med en skrivelse från den 27 september 1697 har en förhållandevis modern stavning, samt delvis en modern interpunktion, från Christinas hand. Christina har en mycket kyrklig bakgrund; hennes farbror är den på sin tid synnerligen stridbare och framstående biskopen Erik Emporagria. Christina är också kusin till Israel Kolmodin, biskopen i Visby.

Två hennes bröder är rådmännen Israel - död 1710, assistent i Justitiekollegiet, och Abel (1643-1693). Den senares söner råkar illa ut i Ryssland under Karl XII:s krig.

Den **första processen** kommer från ett lån på 10.000 daler kopparmynt, vilka #1 Johan Palmström, den 15 december 1676, lånar ut till underståthållaren Jakob Clo (1621-1700). Säkerheten består först av en inteckning i Jakob Clos ärvda stenhus på Brunkeberg. Sedan inteckningen bytts mot säkerhet i "assignater", uppstår mångåriga juridiska strider.

Lånet uppgår den 5 september 1700, med 8 % ränta, till 16.240 daler kopparmynt. Orsaken till att Jakob Clo inte kan betala tillbaka, är att söka i det faktum, att han inte fått utbetalt sin inestående lön från "Kungl. Majjt. och Cronan". Ett belopp som är avsevärt mycket större än skulden till Johan Palmström. Jakob Clo har inestående lön att fordra 9.637 daler silvermynt, vilket motsvarar 28.911 daler kopparmynt.

Jakob Clos hustru, Catarina Björnkou (död 1678), var syster till Maria, (född 1655 och död 1696), vilken blev 1670 gift med lagmannen Erik Emporagria. Släkten Björnkou hette innan adlandet år 1646, Mylonius, och var genom gifte släkt med Salanus.

Anna Palmströms make Olof Johansson Salanus kusin Jonas Salanus gift med Anna Christina Mylonia.

Det fanns alltså i processerna ett släktsförhållande mellan Jakob Clo, Christina Nilsson Emporagria och Anna Palmström.

Den **andra processen** kommer från bouppteckningen i mars 1686, efter #1 Johan Palmström, vilken avlidit den 1 januari 1686. Barnen i Johans första äktenskap överklagar bouppteckningen, eftersom änkan #245 Christina Palmström gynnat sina egna barn.

Ett formellt fel har begåtts vid bouppteckningen, där Johans dotter #305 Anna Palmström, född 1659, har deltagit omyndig och utan god man. Detta är ett av skälen till underkännande av bouppteckningen. Det andra skälet är falska värderingar över, bl a Johans sätesgård Ahlby gård i Botkyrka.

Det påpekas från Christinas sida, att bouppteckningen är preskriberad. Svaret blir, att falsk bouppteckning aldrig kan bli preskriberad.

Uppenbarligen har änkan Christina fått betala tillbaka ett stort belopp till Anna, vilken kort efter faderns död blir gift med Olof Salanus, vilken kommer att företräda henne i det fortsatta processandet.

Johan Palmströms son, ryttmästaren #5 Gustaf Palmström, överklagar inventarieförteckningen ännu den 23 maj 1708. Han är vid denna tiden sjuk. Han nämner, att hans två barn inte kan komma till Stockholm på grund av pågående krig. Dessutom påpekar Gustaf, att han är arvsberättigad efter två av sina halvsyskon, #4 Nils och #307 Maria Palmström, vilka ej efterlämnat några bröstarvingar, Maria Palmström = Maria Magdalena Palmströms bouppteckning, av den 13 april 1694, omfattar en kvarlåtenskap av 16.139 daler (k eller s?), där änkan Christina tog hälften, 8.069 daler, och hennes tre döttrar Fru Catharina Palmström, fru Christina Palmström och jungfru Helena Palmström, fick 2.689 daler vardera.

Änkan Christina Palmström, senare omgift von Eijsen, fick leva med dessa processer till sin död.

Men jag (Rolf Nummelin) kan inte undgå, att tycka synd om denna arma kvinna. När hon lämnar jordelivet i september 1710, har hon förlorat, förutom sina två makar, fem av sina sex barn (kanske även det sjätte), flertalet av sina barnbarn och även mågar.

* * *

Som ett litet memento till #1 Johan Palmström och #245 Christina Nilsson Emporagria vill jag (Rolf Nummelin) nämna en uppsats i Karolinska Förbundets årsbok 1986, av Carl-Fredrik Corin: *Excessen vid barnhuset*.

Här skildras ett attentat, i fyllan och villan, mot kungen Karl XI, den 9 maj 1681, på Drottninggatan i Stockholm. En fransman Daniel Briqvét synes vara den ende i ett sällskap på 10 personer som med sin värja försöker sticka kungen. I den berusade skaran ingår Sigert Emporagrius, Christina Palmströms kusin. Sigert har goda bekantskaper på Stockholms barnhus, som ligger alldeles intill.